

Handläggare
Charlotta Rahm
Telefon: 08-508 29 274

Till
Kommunstyrelsens
ekonomiutskott den 15 juni 2016

Finansiell månadsrapport för maj 2016

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

Finansiell månadsrapport för maj 2016 godkänns.

Staffan Moberg
Ekonomidirektör

Anna Håkansson
Finanschef

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer upp ramar och finansiella risklimiters fastslagna i finanspolicyn. Riskkontroll konstaterar att det inte föreligger några avvikelser från fastställda totala finansiella ramar och risklimiters per den 31 maj 2016.

Sammanställning över den finansiella ställningen samt ramar och limiter (mnkr)

Kommunkoncernen	2016-05-31	2016-04-30	Limit	
Extern upplåning (mnkr)*	35 136	34 799	max	50 000
Extern nettoupplåning (mnkr)	35 117	34 779		
Duration (år)**	2,61	2,65		3,0±1,5
Ränteförfall inom 1 år	33,2%	32,5%	max	65%
Kapitalförfall inom 1 år	16,0%	16,0%	max	65%
Betalningsberedskap (mnkr)	8 574	7 911	min	5 000
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	0	0	max/flöde	1 mnkr
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	3	3	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicyn (mnkr)	5	5		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)***	20	20		
Stockholms stad				
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	11 473	10 939		
Intern upplåning (mnkr)	9 843	9 843		
Intern utlåning (mnkr)****	62 439	61 510	max	72 678
varav bolagen	56 432	55 561		
varav Fastighetsnämnden	5 964	5 906		
varav borgen för bolagen	43	43		
Externa Garantier och borgensförbindelser övriga (mnkr)	392	392		

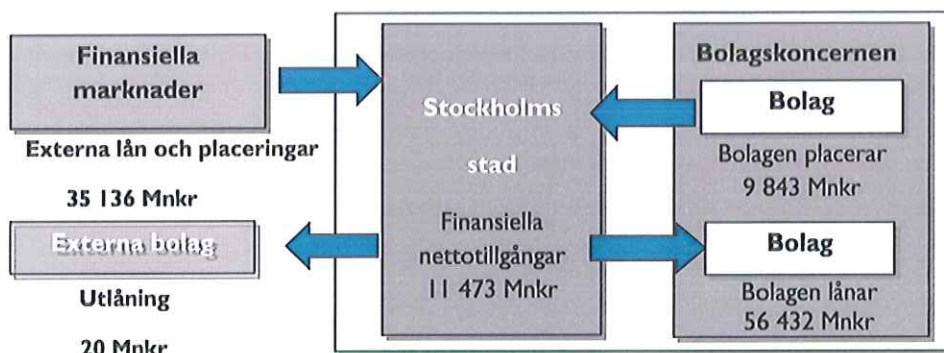
* Extern upplåning är till nominellt belopp justerad till säkrad valutakurs.

** Duration beräknas för extern upplåning, se under rubrik Ränterisk.

*** Kommunkoncernens särskilda beslut består av mindre utlåningar på 20 mnkr.

**** Maximal ram enligt kommunfullmäktige uppgår till 90 000 mnkr, inom vilken EKV beslutar enskilda limiter.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen

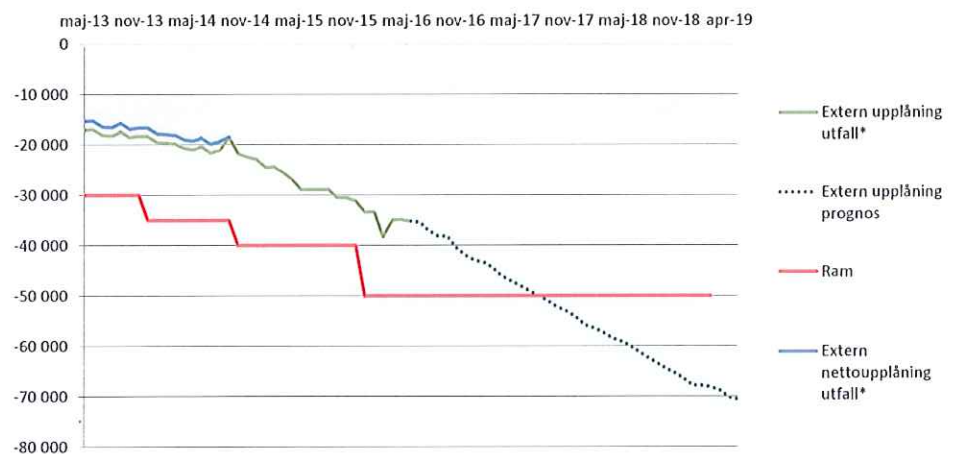
Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) fastställdes den 30 november 2015 av kommunfullmäktige. Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (bilaga A) reviderades senast den 16 mars 2015 av kommunstyrelsens ekonomiutskott (EKU).

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's (S&P) bekräftade den 20 maj 2016 att Stockholms stad har fortsatt kreditbetyg (rating) AAA/Stable respektive A-1+. Detta innebär att Stockholms stad har högsta möjliga långsiktiga och kortsiktiga rating från S&P.

Extern upplåning

Ramen för kommunkoncernens externa upplåning är 50 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Enligt fastställd finanspolicy och bilaga A sker skuldförvaltningen i en sammanslagen portfölj. Extern upplåning för maj uppgår till totalt 35 136 mnkr, vilket är en ökning om 337 mnkr sedan föregående månad. Ökningen beror främst på en ökad skuld på checkräkningskrediten.

Utfall och prognos över kommunkoncernens externa upplåning (mnkr):

*Extern nettoupplåning utfall och Extern upplåning utfall ligger på ungefär samma nivåer sedan september 2014 då Fortum löste sitt lån till staden.

Prognosen över kommunkoncernens upplåning baseras på beslutade samt kända flöden. I den senaste långsiktiga prognosen över kommunkoncernens alla in- och utflöden ökar bolagen och nämnderna sina investeringsbehov. Investeringarna består främst av byggnation av fler bostäder och skolor samt infrastruktur i syfte att förbättra framkomligheten i trafiken och staden. I enlighet med

budget och däri beslutade investeringar inom staden och bolagskoncernen ökar lånebehovet framöver.

Upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Rambeloppet samt utnyttjat belopp för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell.

(mnkr)	2016-05-31	2016-04-30				
Tillgångar						
Depo/check	0	0				
Övrigt*	20	20				
Totalt	20	20				
Skulder						
Depo/check	1 426	1 089				
KC	0	0				
ECP	0	0				
MTN	2 900	2 900				
EMTN	26 061	26 061				
EIB	4 749	4 749				
Övrigt	0	0				
Totalt	35 136	34 799				
Nettopplåning	35 117	34 779				

Marknadsprogram	Utnyttjad ram 2016-05-31		
	Valuta	nominellt	Ram
Kommuncertifikat	MSEK	0	12 000
Euro-Commercial Paper	MUSD	0	1 500
Medium Term Note	MSEK	2 900	10 000
Euro Medium Term Note	MEUR	2 844	5 000

*) Enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Utöver lån via marknadsprogrammen görs upplåning från Europeiska Investeringsbanken (EIB). Enligt avtal med EIB finns en låneram om 2 450 mnkr, varav 951 mnkr limit återstår.

Vid månadsskiftet hade staden inga externa placeringar förutom enligt särskilda beslut i kommunfullmäktige.

Valuta- och räntederivat får användas för att hantera risker i den finansiella verksamheten. Derivat för valuta- och räntesäkring är kopplade till marknadsprogrammen. Per månadsskiftet uppgår derivaten till ett sammanlagt nominellt belopp om 12 061 mnkr.

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för kommunkoncernen i maj till ca – 45,4 mnkr. Prognosen för helåret 2016 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning om -549,0 mnkr för kommunkoncernen.

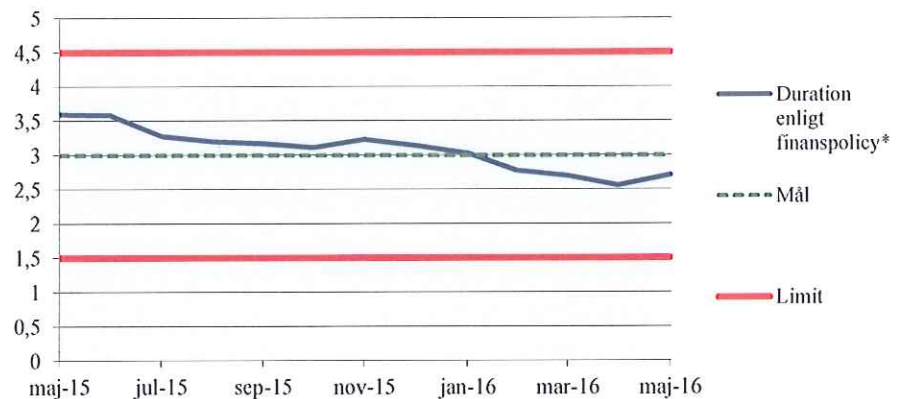
Ränterisk

Duration är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid. Durationen uppgick till 2,61 år per den 31 maj (efter beaktande av räntesäkringar), vilket är en minskning med 0,04 år sedan april. I

enlighet med bilaga A är limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa skuldportfölj 3,0 år med ett avvikelseintervall kring måldurationen på +/- 1,5 år.

Den externa totala skuldportföljen, inklusive placeringar, ska ha en ränteförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. Per den 31 maj förföll 33,2 procent av räntorna inom 1 år.

Externa totala skuldportföljens duration (år):

* Avseende durationsmått beräknas duration för total extern skuldportfölj i enlighet med Finanspolicy.

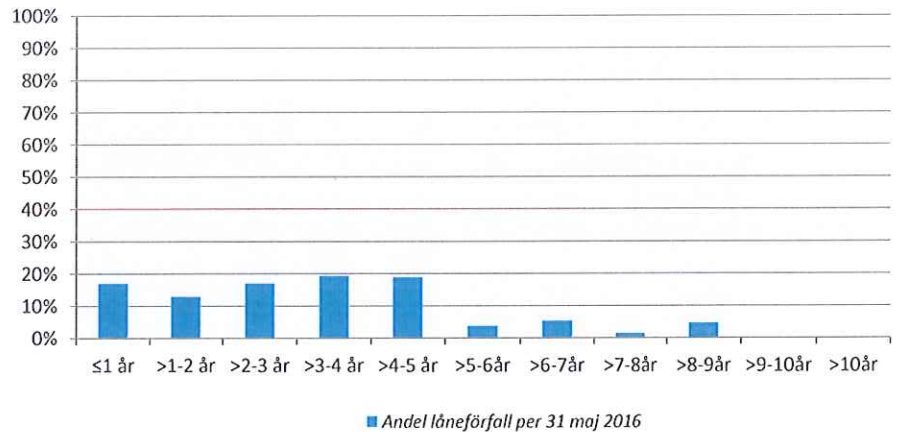
Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj, ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Utöver detta innebär Finanspolicyn med Bilaga A att andelen kapitalförfall inom ett år ställs i relation till den totala skuldportföljen. Skuldportföljen ska ha en kapitalförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom ett år. Per den 31 maj förföll 16,0 procent av kapitalet inom ett år.

Enligt bilaga A till Finanspolicyn ska en löptid om maximalt 10 år gälla vid upplåning i den externa skuldportföljen. Förfalloprofil för extern skuldportfölj framgår i nedan tabell.

Extern upplåning förfalloprofil (år)

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till en betalningsberedskap på minst 5 000 mnkr enligt uppdaterad bilaga A. Denna betalningsberedskap ska enligt finanspolicyn vara i form av tillgängliga likvida medel. Kommunkoncernen har en checkräkningskredit om 4 000 mnkr samt en kreditfacilitet om 5 000 mnkr. Checkräkningskreditens limit har under maj ökat med 1 000 mnkr. Total betalningsberedskap uppgår per den 31 maj till 8 574 mnkr.

2016-05-31	Limit	Saldo	Tillgängligt
Bekräftat kreditlöfte	5 000	0	5 000
Checkräkningskredit	4 000	-426	3 574
Kontoplacering	-	0	0
Totalt	9 000	-426	8 574

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 procent. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Enligt finanspolicyn bör kontrakterade flöden i utländsk valuta för staden, Stockholms Stadshus AB samt för respektive dotterbolag och underkoncern inom kommunkoncernen som uppgår till ett större belopp än 1 mnkr valutakursräskas. Under månaden har inga osäkrade flöden rapporterats.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringar i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens

sammanlagda marknadsvärde. Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor.

I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. De av kommunfullmäktige särskilt beslutade placeringar ingår inte i beräkningen av kreditvärdet.

Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart eller instrument för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart eller instrument anges i kronor. Motparten eller instrumentet ska inneha en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstituten har olika betygsnivåer. Den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är BBB+.

Kreditvärde enligt finanspolicy:

Rating S&P /Moody's	Kreditvärde	Limit
AAA / Aaa	0	
AA+ / Aa1	0	
AA / Aa2	0	
AA- / Aa3	0	
A+ / A1	0	
A / A2	3	
A- / A3	0	
BBB+ / Baa1	0	
Totalt kreditvärde	3	2000

Kreditexponeringen är fördelad på placeringar genomförda i enlighet med finanspolicyn samt därutöver genomförda efter särskilda beslut.

Kreditexponering enligt finanspolicy:

Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)	Maxbelopp per motpart
Placering längre än 6 mån			Placering kortare än 6 mån		
Svenska staten	0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0	4 000	A-1 / P-1	0	4 000
AA- / Aa3	0	2 500	Nordea	0	
A- / A3	5	1 000	SEB	0	
BBB+ / Baa1	0	500	A-2 / P-2	0	2 500
Totalt	5			0	
<hr/>					
Rating S&P / Moody's	Belopp (mkr)				
Svenska staten	0				
AAA / Aaa	0				
AA- / Aa3	0				
A- / A3	0				
BBB+ / Baa1					
Övriga	20				
Totalt	20				
<hr/>					
Total kreditexponering					25

Operativa risker

Enligt finanspolicy ska förluster överstigande 100 000 kronor rapporteras till kommunstyrelsen. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 11 473 mnkr per den 31 maj, vilket är en ökning om 534 mnkr. Ökningen hänförs främst till lägre utflöden av leverantörskostnader jämfört med april.

Finansiella nettotillgångar (mnkr):

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet exklusive utdelning uppgick för Stockholms stad till 17,8 mnkr under maj. Prognosen för helåret 2016 visar på ett finansiellt resultat exklusive utdelning för Stockholms stad om 116,0 mnkr. Det budgeterade finansiella resultatet exklusive utdelning för helåret 2016 är 91,7 mnkr.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stads totala externa skuldportfölj var i slutet av maj 2,61 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa skuldportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier, med undantag för pensionsutfästelser enligt bilaga A, som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. I tabellen nedan redovisas stadens åtaganden som uppgår till totalt 434 mnkr, vilket är oförändrat sedan föregående månad.

Garantier och borgen (mnkr):

	2016-05-31	2016-04-30
Koncernbolag		
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	43	43
Summa borgen för koncernbolag	43	43
Övriga privata och juridiska personer		
Stockholms Kooperativa Bostadsförening	0	0
Stockholms Stadsmission	77	77
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	65	65
Syvab	170	170
Övriga	21	21
Summa borgen för lån	332	332
Kommunalt förlustansvar	1	1
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	59	59
Summa övriga privata och juridiska personer	392	392
Summa garantier och borgen	434	434

Stockholms stads bolag och slutna redovisningsenheter

Finansiella limiter för utlåning och borgensåtagande
Stockholms stad har rätt att lämna lån och teckna borgen för stadens bolag samt lämna lån till stadens slutna redovisningsenheter intill ett belopp om totalt 90 000 mnkr. Varje bolag och slutna redovisningsenhets ram fastställs av kommunstyrelsens ekonomiutskott utifrån respektive bolag och slutna redovisningsenhets investeringsbudget och finansieringsplan. Enligt bilaga A uppgår den totala ramen för bolagen och slutna redovisningsenheter för närvarande till 72 678 mnkr.

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning för maj var 1,24 procent. Inlåningsräntan på bolagens placeringar var under månaden 1,04 procent och utlåningsräntan för stadens utlåning till bolagen var 1,49 procent.

Utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till slutna redovisningsenhet inom kommunkoncernen (mnkr):

	Utlåning 2016-05-31	Utlåning 2016-04-30	Borgen 2016-05-31	Limit *) 2016-05-31	Utnyttjat 2016-05-31
AB Familjebostäder	4 365	4 356	0	5 700	77%
AB Stockholms hem	9 862	9 810	0	10 700	92%
AB Stokab	528	513	0	1 000	53%
AB Svenska Bostäder	8 436	8 272	2	10 100	84%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	6 587	6 536	2	7 200	92%
S:t Erik Livförsäkrings AB	0	0	1	1	93%
S:t Erik Markutveckling AB	3 014	3 001	2	3 400	89%
Skolfastigheter i Stockholm AB	11 440	11 024	3	12 700	90%
Stockholm Business Region AB	0	0	5	6	84%
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	0	0	1	1	63%
Stockholm Vatten Holding AB	9 121	9 089	6	10 500	87%
Stockholms Hamn AB	2 430	2 275	6	3 600	68%
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	0	0	3	3	85%
Stockholms Stads Parkerings AB	649	685	5	1 000	65%
Stockholms Stadsteater AB	0	0	0	0	0%
Stockholms Stadshus AB	0	0	7	7	94%
Totalt för bolagen	56 432	55 561	43	65 918	86%
Fastighetskontoret	5 964	5 906		6 760	88%
Kvarstående utrymme				17 322	
TOTALT	62 396	61 467	43	90 000	69%

*) Avser ramar för utlåning och borgensåtagande för stadens bolag samt utlåning till slutna redovisningsenheter.

Inlåning från bolagen inom kommunkoncernen (mnr):

	Inlåning 2016-05-31	Inlåning 2016-04-30
Stockholms Stadshus AB	9 248	9 275
St Erik Försäkrings AB**	329	334
St Erik Livförsäkring AB	25	19
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	8	10
Stockholms Business Region AB	156	133
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	75	70
Kaplansbacken AB	1	1
Svenska Teknologiföreningen	1	1
Totalt för bolagen	9 843	9 843

) Inkluderar en revers om 230 mnr. Bilagor**

1. Marknadskommentarer

Sammanfattning

Den amerikanska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt med många nyskapade jobb och låg arbetslöshet. Den amerikanska centralbankens allt större fokus på utvecklingen i den inhemska ekonomin kan komma att innebära att en räntehöjning är mer nära förestående än vad finansmarknadernas aktörer väntat sig.

I Brasilien har den sittande presidenten anklagats för brott mot budgetlagarna och har avsatts i väntan på riks rätt.

Eurozonens två största spelare, Tyskland och Frankrike, fortsätter att utvecklas åt olika håll. Den tyska ekonomin är stark medan den franska ekonomin kämpar med hög arbetslöshet. Försök att reformera en illa fungerande fransk arbetsmarknad har hittills resulterat i stora protester.

I maj kom nya siffror rörande den svenska finansmarknadens inflationsförväntningar. Siffrorna visade på en något högre förväntad inflation framöver. Den faktiska inflationen är fortsatt svagt positiv. Samtidigt varnade Riksbanken åter för en allt för hög skuldsättning hos de svenska hushållen och uppmanade till åtgärder för att stävja utvecklingen.

Internationellt

- Fed indikerar sommar-höjning
- Fortsatt bra fart i USA
- Brasiliens president inför riks rätt

Den amerikanska centralbanken, Federal Reserve (Fed), släppte protokollet från sitt april-möte i mitten av maj. I protokollet framgick att flera av ledamöterna var av åsikten att en räntehöjning var tänkbar redan i juni vilket är tidigare än vad finansmarknadernas aktörer hade väntat sig. Fed har sedan tidigare flyttat fokus från risker i den globala ekonomin och indikerat att det i högre utsträckning kommer att vara utvecklingen i den inhemska ekonomin som avgör när nästa räntehöjning kommer att genomföras.

Det genomsnittliga antalet nyskapade jobb i den amerikanska ekonomin har legat på 192 000 per månad under 2016, vilket är något under snittet för helåret 2015 (229 000). Antalet nyskapade jobb utanför jordbrukssektorn uppgick i april till 195 000 och arbetslösheten stannade på 5,0 procent vilket var oförändrat jämfört med månaden innan.

Brasiliens president Dilma Rouseff kommer att ställas inför riks rätt efter att ha anklagats för att bryta mot landets budgetlagar, det stod klart efter en omröstning i den brasilianska senaten som genomfördes i mitten av maj. I väntan på att rättegången ska påbörjas kommer presidenten att stängas av i minst sex månader och landet kommer istället att styras av vicepresident Michael Temer.

Europa

- Fortsatt starkt Tyskland
- Bank of England varnar för Brexit
- Fortsatt hög arbetslöshet i Frankrike

Tyskland har fortsatt rollen som euroområdet draglok och BNP steg med 1,6 procent under första kvartalet 2016, vilket var i linje med förväntningarna.

Bank of England (BoE) lämnade styrräntan oförändrad vid sitt möte i mitten av maj och varnar samtidigt för effekterna av en "Brexit". Enligt BoE skulle en Brexit innebära svåra ekonomiska konsekvenser för den brittiska ekonomin i form av recession och högre räntor. Folkomröstningen om fortsatt EU-medlemskap hålls den 23:e juni.

Fransk ekonomi växte starkare än väntat under första kvartalet. BNP-tillväxten för första kvartalet 2016 reviderades upp i maj och de senaste siffrorna visar på en tillväxt om 1,4 procent jämfört med samma period föregående år. Arbetsmarknaden fortsätter att utgöra ett bekymmer i Frankrike och arbetslösheten ligger kvar på höga 10 procent. De senaste 12 månaderna har arbetslösheten endast minskat med 0,3 procentenheter. Den franska regeringens förslag om arbetsmarknadsreformer som innebär att det blir lättare att anställa och avskeda arbetskraft samt utöka möjligheterna för arbetsgivare att förhandla om lönesänkningar verkar drivas igenom trots stora protester och omfattande strejker runt om i landet.

Sverige

- Högre inflationsförväntningar

- Hög skuldsättning
- Arbetslösheten var stabil i april

Inflationsförväntningarna steg något i maj. Förväntningarna är nu på att inflationen når två procent om fem år, vilket var en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med månaden innan. Siffran kan ses som ett mått på hur trovärdigt finansmarknaden anser att Riksbankens inflationsmål är.

Riksbanken uppmanade i slutet av månaden till åtgärder för att stärka hushållens skuldsättning. En kombination av olika åtgärder efterlystes, bl.a. fanns skattereformer med avsikt att minska hushållens vilja eller förmåga att skuldsätta sig samt ett skuldkvotstak för att begränsa skulden i förhållande till den disponibla inkomsten med bland Riksbankens förslag.

Faktisk inflation (mätt som KPI) uppgick i april till 0,8 procent och arbetslösheten uppgick till 6,9 procent samma månad.

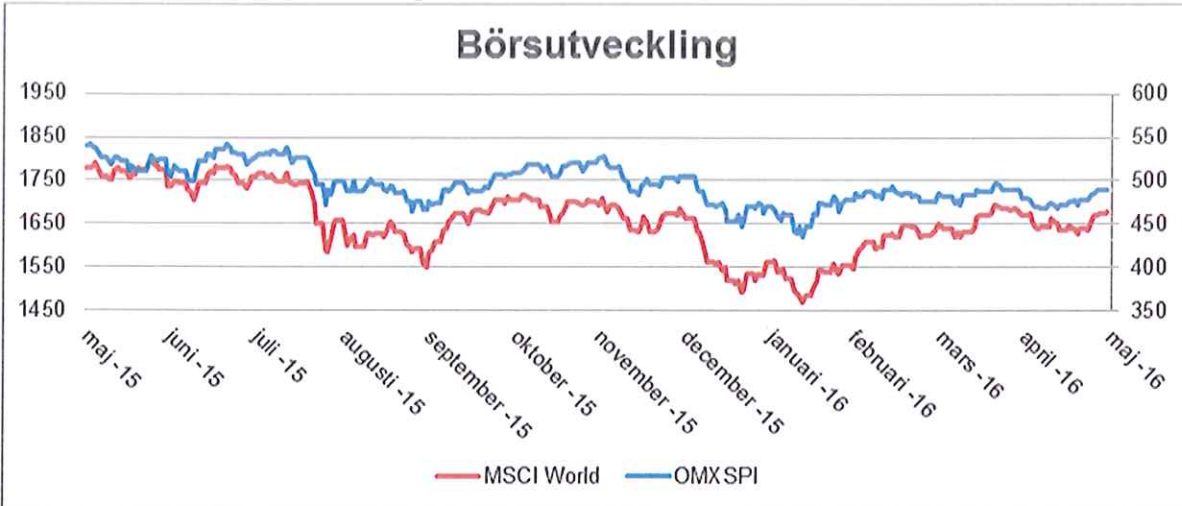
Den svenska börsen steg med 1,65 procent i maj och är ned 3,30 procent sedan årsskiftet. Världsmarknadsindex steg med 0,23 procent i april och är ned 0,11 procent sedan årsskiftet (räknat i USD).

Kronan har försvagats med 0,86 procent mot euron under maj och med 1,19 procent sedan årsskiftet. En euro kostade i slutet av månaden 9,28 kr. Kronan har försvagats med 3,75 procent mot dollarn i maj, emn har stärkts med 0,88 procent sedan årsskiftet. En US-dollar kostade i slutet av månaden 8,33 kr.

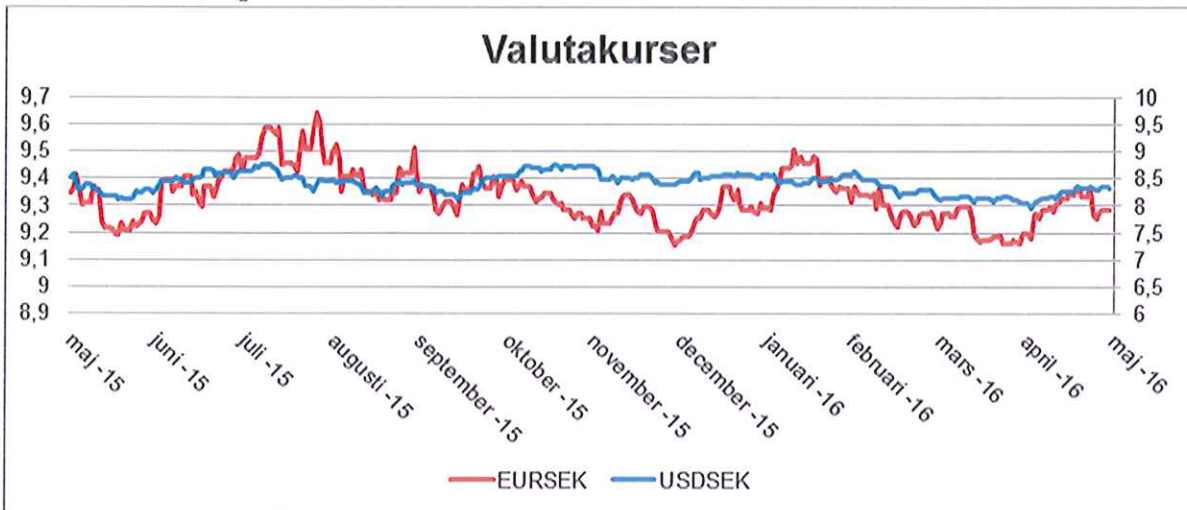

Vänsteraxel: världsmarknadsindex, Högeraxel: svenska börsen

Vänsteraxel: euro, Högeraxel: US-dollar

Vänsteraxel: 10-årsränta, Högeraxel: 2-årsränta

